

MUHOKSEN KUNTA

VARHAISKASVATUS

TOIMINTAKERTOMUS 2023

YLEISKATSAUS

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalveluissa on järjestetty varhaiskasvatusta Koivulehdon ja Päivärinteen päiväkodeissa, perhepäivähoidossa sekä ryhmäperhepäiväkoti Tenavissa. Lisäksi Jussilantie 4 on toiminut avoimen varhaiskasvatustoiminnan kerho yli kaksivuotiaille lapsille sekä Koivulehdon esiopetuksen yksi ryhmä elokuusta 2023 alkaen. Perhepäivähoidon varahoitoa on keskitetty Koivulehdon päiväkotiin Tuomien ryhmään sekä Jussilantiella sijaitsevaan varahoitopisteeseen. Päivärinteen alueen perhepäivähoidon lapsista osa on ollut varahoidossa Päivärinteen päiväkodilla. Varhaiskasvatusta on tarjottu klo 6.00–18.00 välillä. Koivulehdon päiväkodissa on tarjottu vuorohoitoa sitä tarvitseville. Muhoksen kunnan varhaiskasvatukseen on osallistunut vuonna 2023 468 lasta, ja henkilökuntaa oli 110.

Päiväkotien, perhepäivähoidon ja Tenavien ryhmäperhepäiväkodin työntekijöiden tehokas yhteiskäyttö sekä päivystysaikojen järjestelyt (kesä-, syys- ja joululomat) ovat turvanneet pedagogisesti laadukkaan varhaiskasvatuksen myös loma-aikoina.

TOIMINNALLINEN TULOS

Kunnan toiminnan tavoitteena on tuottaa laadukasta varhaiskasvatusta. Muhoksen varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksena on lapsen kokema ilo arjessa. Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet päivitettiin 1.8.2022 alkaen, jolloin Muhoksen kunnan varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön. Suunnitelman sisältöjä ja tavoitteita käsiteltiin lasten mielenkiinnon kohteiden ja vahvuuksien kautta. Varhaiskasvatussuunnitelmassa uutena ja isona asiana on lapsen tuen osuus. Tuen päätökset tehdään lakisääteisesti myös varhaiskasvatuksessa.

Jokaiselle lapselle on laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma (VASU) yhdessä vanhempien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin 1.8.2022. Toiminnan perustana olivat lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin kirjatut asiat.

Tiimit laativat toimintakaudelle 2023–2024 lapsiryhmän pedagogisen toimintasuunnitelman ja sen pohjalta viikkotasoiset tarkennukset yhdessä lasten kanssa. Toimintaa suunniteltiin myös henkilöstö- ja tiimipalaverissa. Yksiköiden henkilökunta kokoontui syksyllä suunnittelemaan ja arvioimaan toimintaa koko työyhteisönä. Toiminnan suunnittelussa otettiin huomioon lasten osallisuus. Lapset puheeksi – keskusteluja tarjottiin kolme - ja viisivuotiaiden lasten huoltajille.

Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelun velvoite astui voimaan 1.6.2023. Tasa-arvosuunnitelman prosessi käynnistyi keväällä ja suunnitelman laatiminen tiimeissä/ yksiköissä jatkui syksyn suunnittelupäivässä. Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman tekeminen on jatkuva prosessi.

Keväällä varhaiskasvatuksen henkilöstö arvioi omaa työskentelyä sekä tiimin ja koko työyhteisön toimintaa. Arvioinnin perusteella pohdittiin kuluvalle toimintakaudelle kehittämiskohteet vuoro vaikutukseen ja yhteistyöhön.

Karvi (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) julkaisi vuonna 2018 Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset -asiakirjan. Sen tarkoituksena on tukea varhaiskasvatuksen järjestäjiä laadunhallintaan liittyvän itsearvioinnin toteuttamisessa suunnitelmallisesti ja

tavoitteellisesti sekä tarjota tietoa varhaiskasvatuksen rakenteellisesta ja sisällöllisestä arvioinnista. Se sisältää laadun arvioinnin ja kehittämisen mallin, arviointia avaavia periaatteita sekä laajan tutkimuskoonnin siitä, mistä suomalaisen varhaiskasvatuksen laatu muodostuu. Asiakirjan pohjalta Karvi on julkaissut varhaiskasvatukseen laaditut kansalliset laatuindikaattorit, jotka luovat pohjan sille, millaista varhaiskasvatustoiminnan tulisi olla, jotta sen laatu olisi korkeatasoista. Syksyllä tehdyssä arvioinnissa käytettiin Karvin valssi –arviointia liikuntakasvatuksen arviointiin.

Kyselyt tehtiin henkilökunnalle marraskuussa, ja niiden pohjalta päiväkodin johtajat ja perhepäivähoidonohjaaja aloittivat tiimikeskustelut ryhmien kanssa joulukuussa. Palaverissa käytiin läpi ryhmän tulokset, nostettiin esille kehittämiskohteet ja mietittiin toimenpiteitä kehitettäviin asioihin.

TALOUDELLINEN TULOS

Koko varhaiskasvatuksen talouden kokonaistoteuma oli 103,95 % (+ 219 222 €) vuonna 2023. Henkilöstökuluista käytettiin 104,51 %. Asiakasmaksujen tuotto oli 82,34 %. Asiakasmaksutulot oli arvioitu liian pieniksi (- 92 877 vähemmän). Talouden toteutumaan vaikutti asiakasmaksujen tulojen muutos maaliskuussa, henkilöstön palkankorotukset sekä ulkopuolisten sijaisten palkkaaminen ennakoimattomiin pitkiin sairauspoissaoloihin. Lisäksi on palkattu useita määräaikaista perhepäivähoitajia vastaamaan varhaiskasvatuksen kysyntään.

YHTEISTYÖ JA TOIMINTA

Yhteistyötä tehtiin varhaiskasvatuksessa olevien lasten perheiden, varhaiskasvatuksen erityisopettajien, seurakunnan, neuvolan, kirjaston sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Esiopetusryhmien henkilökunta ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja ovat tehneet yhteistyötä lasten tiedon siirtojen osalta perusopetuksen kanssa. Lisäksi esiopetuksessa oleville lapsille järjestettiin kouluun tutustuminen toukokuussa.

Toimintakauden aikana otettiin huomioon ajankohtaiset teemat erilaisissa toimintamuodoissa. Vuoden 2023 painopistealue oli liikunta sekä lapselle annettava tuki varhaiskasvatuksessa, mikä huomioitiin toiminnan suunnittelussa.

Muhoksen varhaiskasvatuksessa lasten osallisuus ja havainnointi ovat toiminnan suunnittelun pohjana. Toimintaa suunniteltiin lasten toiveiden mukaan ottaen huomioon pedagogiset tavoitteet. Varhaiskasvatuspalveluissa järjestettiin yhteisesti Maatilan joulu teatteri –esityksen. Varhaiskasvatusyksiköissä järjestettiin erilaisia juhlia sekä vanhempainiltoja. Muhoksen varhaiskasvatuksen esikoululaiset osallistuivat Turvaa tenaville -tapahtumaan Ouluhallissa.

Keväällä pidettiin etäyhteydellä yhteisöllinen oppilashuoltopalaveri, johon osallistuivat terveydenhoitaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatuksen opettajia, Koivulehdon ja Päivärinteen päiväkodin johtajat sekä varhaiskasvatusjohtaja. Palaverissa arvioitiin menneen kauden tavoitteiden toteutumista. Syksyn yhteisölliseen oppilashuoltopalaveri peruttiin.

Kesä- ja heinäkuun varhaiskasvatustoimintaa supistettiin ja varhaiskasvatusta tarvitsevat lapset olivat Koivulehdon päiväkodissa.

VARHAISERITYISKASVATUS

Varhaiskasvatuksen tuki pohjautuu kunnan varhaiskasvatussuunnitelmassa kirjattuihin kolmitasoisien tuen periaatteisiin: yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. 1.8.2022 voimaan tulleiden varhaiskasvatuslain uudistusten mukaan lapsella on lakisääteinen oikeus tarvitsemaansa tukeen heti tuen tarpeiden ilmaannuttua. Varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle on elokuusta 2022 alkaen ollut tehtävä hallintopäätös tehostetusta tai erityisestä tuesta sekä yleisen tuen sisältämistä tukipalveluista.

Muhoksella tukea tarvitsevia lapsia oli kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä. Eniten tuen tarpeita ilmeni aiempien vuosien tapaan psykososiaalisen, kielen kehityksen ja kokonaiskehityksen alueilla. Nämä näkyivät lasten käyttäytymisen pulmina, aistitiedon käsittelyn haasteina, levottomuutena ja vuorovaikutussuhteiden ongelmina.

Muhoksen varhais erityiskasvatus on jaettu kahteen alueeseen. Alue 1: Koivulehdon päiväkoti ja yksityinen päiväkoti Satelliitti. Alue 2: Päivärinteen päiväkoti, ryhmäperhepäivähoitokoti Tenavat, kunnallinen perhepäivähoito. Vuonna 2023 Muhoksella toimi 31.1.2023 saakka kaksi alueellista kiertävää ja konsultoivaa varhaiskasvatuksen erityisopettajaa (veo). Ajalla 1.2.-31.7.2023 sekä 6.11.-31.12.2023 koko kunnan alueella toimi vain yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja. 1.8. - 5.11.2023 Muhoksella työskenteli kaksi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa.

TYÖRYHMIIN JA KOULUTUKSEEN OSALLISTUMINEN VUONNA 2023

Toimintavuoden aikana henkilökunta osallistui helmikuussa Petteri Mikkolan pitämään Hyvinvoiva tiimi hyvinvoivassa työyhteisössä - koulutukseen. Pohjois-Pohjanmaan liikunta ja urheilu (Popli) järjesti marraskuussa Toiminnallinen oppiminen -liikuntakasvatuskoulutuksen Muhoksen varhaiskasvatukselle.

Varhaiskasvatuksen hallinto osallistui varhaiskasvatuksen johtajuusfoorumiin kesäkuussa.

Muhoksen varhaiskasvatuksessa käytössä olevien sähköisten järjestelmien koulutuksia järjestettiin tarpeen mukaan koko hallintokunnalle.

Varhaiskasvatuksen hallinto sekä osa työntekijöistä osallistuivat erilaisiin alueellisiin sekä valtakunnallisiin työryhmiin. Varhaiskasvatuksen hallinto oli mukana myös erilaisissa alueellisissa varhaiskasvatuksen työryhmissä (alueelliset varhaiskasvatusjohtajat, perhepäivähoidonohjaajat, vuorohoidon esihenkilöt). Muhoksen varhaiskasvatusjohtaja koordinoi Pohjois-Suomen alueen valtakunnallista opetushallituksen ylläpitämää LOISTO - kehittämisverkostoa, joka tukee kuntien varhaiskasvatuksen kehittämistä. Tässä verkostossa kehitetään laadun arvioinnin tueksi kehittämisen vuosisuunnitelma jäsentämään varhaiskasvatuksen arviointia ja kehittämistyötä eri tasoilla.

KATSAUS TULEVAAN

Muhoksella varhaiskasvatuksen tarve on pysynyt tasaisena. Alle 3- vuotiaiden määrä hakijoissa on lisääntynyt. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu päättyy keväällä 2024. Kunnan luottamushenkilöt pitävät varhaiskasvatuksen kehittämistä kunnan tärkeimpänä asiana tulevina vuosina. Varhaiskasvatuksen palvelutuotannon asteittainen muutos päiväkotitoimintaan etenee: Päivärinteen päiväkodin laajennusosan tekeminen alkaa 2024 ja tilat olisivat käytössä syys-toimintakauden 2025

alussa. Lisäksi kirkonkylälle etsitään uusia päiväkotitiloja. Palvelutuotannon muutoksen myötä perhepäivähoitajien määrä vähenee.

Varhaiskasvatustilain mukaan lasten tuen tarpeiden huomioinnin ja inklusion tulee toteutua arjessa lapsen varhaiskasvatuspaikassa. Nämä tulee huomioida lapsiryhmiä muodostettaessa mm. lapsiryhmän koossa ja avustajien määrässä sekä kelpoisten varhaiskasvatuksen ammattilaisten rekrytoinnissa.

Muhoksella helmikuussa 2024